

9. september 2021

FM 2022/173

I henhold til §36 i forretningsordenen for Inatsisartut stiller jeg hermed følgende forslag til debatoplæg.

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan ændre diskursen i samfundet, således at kunst i højere grad accepteres som et erhverv og ikke alene som kulturelateret og en fritidsbeskæftigelse.

(Medlem af Inatsisartut, Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Ved sidste valg har vi fra Atassut annonceret at musik og kunst bør udvikles mere for at skabe muligheder for at have disse som erhverv. Dog tog mange mennesker vores budskab, som en vittighed, hvor mange gjorde grin med det. Mange stillede spørgsmålet om hvordan man dog kan have en fritidshobby som erhverv? De mente det var ren fantasi.

Hvorfor skulle det være en urealistisk fantasi, hvis man overvejer muligheder for at udvikle fritidsinteresser til erhverv? Hvis vi tager musikere, som et eksempel, er der på Færøerne omkring 70 fuldtidsmusikere, på trods af at de har under 50.000 indbyggere. Mon vores musikere er for inkompetente? Langt fra. Eller mangler vi grønlandere mon tiltro til vores landsmænd? Det er muligt.

Eller er det fordi vores syn på kunst er for gammeldags, og kun ser kunst som kulturelateret og som en fritidshobby.

Vi har i gennem mange år talt om kulturen, når der er tale om kunst, og det gør folk stadigvæk. Det siges altid hvor meget det er forbundet med vores identitet, det spirituelle, giver styrke og mod, som noget der tilfører farver til vores liv, og hvor betydningsfuldt det er for vores historie.

Det kan sagtens være at kunst altid er blevet sat bagerst i rækken i politik, netop fordi vi altid har set det som en del af kulturen. Kultur handler om værdier og levemål, som det har arvet spirituelt og ud fra tro, og som kan være for abstrakt rent politisk, og som noget der ikke kan være vigtigere end erhverv, byggeri, sundhedsvæsen eller fiskeri.

Hvorfor kan vi ikke se kunst som et erhverv? På den måde kan vi tilpasse det mere indenfor erhverv, beskatning, lovmæssige reformer, tilskud og vores syn på kunstnerne.

Hvis vi tilpasser skattelovgivningen for kunstnere, vil der være mange der kan leve af erhvervet og forsørge sig selv. Hvorfor vil vi så ikke gøre det? Jeg vil blot gentage mig selv, det er muligvis fordi kunst blot bliver set som kulturelateret, og ikke erhvervsmæssigt.

Jeg vil også medtage, at det ikke er passende at kalde kunstnere, som nogen der beskæftiger sig med kultur (kulturilerisut). Ordet kultur er alt for bredt, og betyder direkte det menneskeskabte. Det modsatte er jo natur, måske på nær bakteriekultur. Når vi i hverdagen nævner kultur, tænker vi ofte på kunstnere, hvorfor kan vi ikke kalde dem for kunstnere i stedet? Så vil de måske blive mere accepteret, som erhvervsdrivende. Det passer absolut heller ikke at kalde dem for piorsarsimassusilerisut (det vide betegnelse for kultur på grønlandsk), da dette omhandler om kulturelle og det civiliserede samfund .

Hvorfor går vi op i at drøfte emnet? Netop fordi vi har rigtig mange, der har talenter inden for kunst, og fordi vi ønsker at fremme deres muligheder for have deres fag, som erhverv og tilpasse loven. Eksempelvis ved at åbne op for muligheden for at de vil kunne fakturere. Hvis vi skal skabe forandring, må vi også ændre vores syn på vores kunstnere, og blot ikke se dem som nogle der beskæftiger sig med kultur, men også kunne se dem som erhvervsdrivende.

I dag har de ikke mulighed for at sende en faktura, ligesom alle andre erhvervsdrivende, og kun har mulighed for at anmode om støtte til enkelte projekter. Hvis vi skal tilpasse dette til et erhverv, er det vigtigt at vi også tilpasser tilskud og skatteydelse.

Jeg åbner hermed forespørgselsdebatten. Hvis vi holder op med at omtale og se vores kunstnere som nogle der beskæftiger sig med kultur, som vi har gjort de sidste 40 år, og måske ser dem mere som erhvervsdrivende kunne det være, at man holder op med at nedprioritere kunstnerne.